

Innst. 297 L

(2013–2014)

Innstilling til Stortinget fra kommunal- og forvaltningskomiteen

Prop. 103 L (2013–2014)

Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om endringer i utlendingsloven (politiattest ved tilsetjing i mottak)

Til Stortinget

1. Sammendrag

1.1 Om hovedinnholdet i proposisjonen mv.

Justis- og beredskapsdepartementet fremjar i proposisjonen forslag om endring i lov 15. mai 2008 nr. 35 om utlendingers adgang til riket og deres opphold her (utlendingslova). Den foreslåtte endringa gjeld krava til politiattest (barneomsorgsattest) for tilsette og andre som har oppgaver knytt til mindreårige i mottak. Endringa inneber at utlendingslova § 97 vert tilpassa lov 28. mai 2010 nr. 16 om behandling av opplysninger i politiet og påtalemyndigheten (politiregisterlova), som skal tre i kraft 1. juli 2014.

Etter gjeldande rett må personar som skal tilsettast i statlege asylmottak leggje fram «tilfredsstillende politiattest». Vidare kan det krevjast attest frå «andre som utfører oppgaver for utlendingsmyndighetene, og som har direkte kontakt med barn og unge som oppholder seg i asylmottak». Attesten viser merknader om personen har vore sikta, tiltalt, pålagt førelegg eller dømt for ulike formar for seksuelle overgrep der den fornærma er under 18 år. Personar som er pålagt førelegg eller dømt etter dei aktuelle straffeboda, er stengde ute frå å ta arbeid eller gjere oppgaver knytt til mindreårige i mottak. Regelverket vart innført for å verne barn og unge mot overgrep.

To av føremåla med politiregisterlova er å sikre ein einskapleg vandelskontroll for personar som har eller skal ha omsorg for eller oppgaver knytt til mindreårige, og styrke vernet for mindreårige. Regelver-

ket skapar òg tillit til at mindreårige i mottak blir tatt hand om av skikka personar.

Ved at utlendingslova § 97 viser til politiregisterlova § 39, blir det obligatorisk for alle som skal arbeide eller ha oppgaver knytt til mindreårige i mottak å leggje fram barneomsorgsattest. Utvidinga av personkrinsen gjev ein ryddig og lett praktiserbar regel som kan motverke sprikande praksis frå mottak til mottak. Vidare vil attesten innehalde fleire straffebod enn tidlegare, til dømes lovbrott om narkotika, barnelokking, mishandling, vald, drap og menneskehandel. Lovbrota vil heller ikkje lenger vere avgrensa mot lovbrott retta mot mindreårige. Merknader om vedtatt førelegg eller dom for seksuelle overgrep mot mindreårige medfører eit yrkesforbod mot arbeid eller oppgaver i mottak, medan konsekvensane elles må bli vurdert konkret.

I proposisjonen vert det i kapittel 2 gjort greie for bakgrunnen for lovforslaget.

Justis- og beredskapsdepartementet sende forslag om endring i utlendingslova på høyring 17. desember 2013.

I kapittel 3 i proposisjonen vert det gjort greie for gjeldande rett, irekna dei relevante føresegna i utlendingslova, politiregisterlova og om andre rettsområde.

I kapittel 4 i proposisjonen vert det gjort greie for internasjonale forpliktingar.

I kapittel 5 i proposisjonen vert forslaget i høyringsbrevet omtalt og i kapittel 6 i proposisjonen går synet til høyringsinstansane fram. Det går fram av proposisjonen at Justis- og beredskapsdepartementet har merka seg at alle høyringsinstansane støttar forslaget, men at nokon ynskjer nokre mindre endringar.

Når det gjeld den vidare vurderinga til departementet vert det vist til proposisjonen kapittel 7.

I kapittel 9 i proposisjonen vert det gitt merknader til føresegna.

1.2 Om økonomiske og administrative konsekvenser

Når det gjeld dei økonomiske og administrative konsekvensane av forslaget, går det i proposisjonen kapittel 8 fram at å innføre ein regel om at det skal innhentast politiattest ikkje berre for personar som eventuelt skal bli tilsette i mottak, men også for andre som skal utføre oppdrag i mottak, kan gjere det naudsynt å innhente fleire attestar enn i dag. Departementet anslår likevel at det vil vere tale om relativt få per mottak per år, sidan dei fleste nok allereie må leggje fram attest etter gjeldande regelverk. Dei økonomiske konsekvensane vil dermed vere små. Departementet legg til grunn at mottaka og politiet kan dekkje dei økonomiske kostnadane innafør gjeldande budsjett-ramme.

Det vert i proposisjonen vist til at standardiseringa i henhold til politiregisterlova inneber at det vil bli noko mindre arbeidskrevjande for politiet å skrive ut attestar for denne gruppa.

Det går fram av proposisjonen at ein mindre administrativ konsekvens vil vere at mottaka må planleggje aktivitetar med noko større tidsmargin når førebuingane inkluderer å innhente barneomsorgsattest for aktuelle personar.

Endeleg vert det i proposisjonen peikt på at UDI fortsatt vil ha ansvaret for å kontrollere at mottaka innhentar attestar i tråd med føresegna slik dei gjer i dag i sitt alminnelege tilsyn med mottaksdrifta. Departementet legg til grunn i proposisjonen at det ikkje vil føre til mykje meirarbeid.

2. Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Jan Bøhler, Stine Renate Håheim, Stein Erik Lauvås, Helga Pedersen, og Eirik Sivertsen, fra Høyre, Frank J. Jenssen, Mudassar Kapur, Bjørn Lødemel og Ingjerd Schou, fra Fremskrittspartiet, Mazyar Keshvari og lederen Helge André Njåstad, fra Kristelig Folkeparti, Geir S. Toskedal, fra Senterpartiet, Heidi Greni, fra Venstre, André N. Skjelstad, og fra Sosialistisk Venstreparti, Karin Andersen, viser til viktigheten av at det kreves barneomsorgsattest for ansatte i mottak. Barn som lever i mottak skal vernes mot overgrep og vold. Ett av flere nødvendige tiltak er å hindre at personer som har vedtatt forelegg eller er dømt for seksuelle overgrep mot mindreårige, kan bli tilsatte i mottak eller gjøre slikt arbeid som er omtalt i forslaget. Komiteen støtter dette yrkesforbudet slik det er foreslått i proposisjonen.

Komiteen støtter også forslaget til § 97 andre ledd andre punktum som regulerer konsekvensen av merknader i politiattesten som ikke gjelder seksuelle overgrep mot barn, eller der det er merknader om at vedkommende er siktet eller tiltalt for seksuelle overgrep mot mindreårige. I slike tilfelle skal mottaket vurdere konkret om vedkommende kan bli tilsatt eller få utføre oppgaver for mottaket, til tross for merknaden. I vurderingen må mottaket legge vekt på hvilke straffebud det er brudd på, om det er tale om ulike og gjentatte lovbrudd, om det har gått lang tid siden lovbruddet, vedkommendes alder og andre omstendigheter rundt lovbruddet, og om vedkommende elles er særskilt kvalifisert. Komiteen vil understreke at rehabilitering etter lovbrudd er viktig, men at barns sikkerhet må gå foran og at tvil i slike vurderinger må komme barns sikkerhet til gode.

Komiteen ber om at departementet følger med på praktiseringen av denne særlige vurderingen som skal gjøres i § 97 andre ledd og at de kommer raskt tilbake dersom det skulle være behov for endringer.

Komiteen støtter lovforslaget.

3. Komiteens tilråding

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og rå Stortinget til å gjøre slikt

vedtak til lov

om endringer i utlendingsloven
(politiattest ved tilsetjing i mottak)

I

I lov 15. mai 2008 nr. 35 om utlendingers adgang til riket og deres opphold her skal § 97 lyde:

§ 97. *Politiattest for ansatte i mottak (barneomsorgsattest)*

Den som skal ansettes i *mottak*, skal legge fram *politiattest som nevnt i politiregisterloven § 39 første ledd*. Det skal også kreves *politiattest som nevnt i første punktum* fra andre som skal utføre oppgaver for utlendingsmyndighetene, og som har direkte kontakt med *mindreårige* som oppholder seg i *mottak*. Attesten skal ikke være eldre enn tre måneder.

Den som *har vedtatt* forelegg eller er dømt for *seksuelle overgrep mot mindreårige*, er utelukket fra å utføre arbeid i *mottak* eller oppgaver som omhandlet i første ledd annet punktum. *I andre tilfeller må konsekvensene av merknader på politiattesten vurderes konkret.*

Kongen kan gi utfyllende forskrifter til bestemmelsen.

II
Lova gjeld frå den tid Kongen fastset.

Oslo, i kommunal- og forvaltningskomiteen, den 12. juni 2014

Helge André Njåstad

leder

Karin Andersen

ordfører

